

BRAMSNÆSVIG

2008

Grundjællforeningsblad for Bjergden, Bramsnæsvig, Ejby Strand,
Lønbjerg og Præsteholmsgårds Vænge

Flemming Damgaard Larsen

Niels Rosenkrantz på Ryegaard

*Af lokalhistoriker, folketingsmedlem
Flemming Damgaard Larsen, Kirke Hyllinge.*

På vej indad våbenhusdøren til Rye Kirke ligger der lige til højre herfor to store gravsten. De måler hver over to meter på den ene led og over 1,25 m på den anden led. De er af rød sandsten og i hvert hjørne er der indsat marmorrosetter ligesom de har bladsmykket randprofil. De to gravsten ligger over

gravene af et ægtepar, nemlig Niels Rosenkrantz og hans frue Varvara Alexandrovna Vjazunskaja. Deres tilknytning til egen begrunder sig i Niels Rosenkrantz' ejerskab af Ryegaard fra 1802 og senere (fra 1804) som stamhusbesidder til Stamhuset Rosenkrantz (en slags selvejende institution) hvor i indgik herregårdene Ryegaard og Trudsholm i Kirke Sonnerup sogn samt Barritskov ved Vejle Fjord. Niels Rosenkrantz' frue var en russisk prinsesse eller rettere fyrstinde, som var den russiske betegnelse.

Niels Rosenkrantz var en stor mand i Danmark i årene for 200 år siden. Han var født 9. september 1757 i Øjestad i Norge, som jo dengang hørte til Danmark. Her var hans far, Otto Christian Rosenkrantz (1727-85) militærmand. Niels Rosenkrantz gik også militærvejen i det han i 1776, som kun 19-årig, blev officer ved det Slesvigske Rytterregiment. Men det varede dog ikke længe, da han blev tiltrukket af diplomatiet. Han blev nemlig 6 år efter legationssekretær ved den danske ambassade i Haag. I de følgende 5 år kom han også til de danske missioner i Skt. Petersborg, Berlin og Stockholm. I 1787 fik han sin første selvstændige post, som højt betroet gesandt ved ambassaden i Warszawa, men allerede 2 år efter forflyttedes Niels Rosenkrantz til Skt. Petersborg uden dog nogen bestemt diplomatisk status. Men det ændrede sig allerede i 1790 hvor han blev udnævnt til gesandt (ambassadør) i Skt. Petersborg.

På det personlige og private plan ændrede hans liv sig nu også. Han blev nemlig i 1791 gift med den russiske prinsesse, fyrstinde Varvara

Helt Ærligt!

Hvorfor viser reklamer ofte kunstige billeder af mennesker i opstillede situationer? Den virkelighed findes jo ikke. Der findes kun én virkelighed – nemlig din!

Med en Ærlig interesse

Det er faktisk først i den personlige kontakt at du kan mærke den fulde forskel. I Roskilde Bank siger vi tingene Helt Ærligt. Og det bedste råd vi kan give dig er: Sæt dine penge på livet.

Aftal et møde så vi kan tage en snak om, hvad du i virkeligheden vil - nu og i fremtiden.

Roskilde Bank

Søbyvej 5 · 4070 Kir. Hyllinge · TE 46 40 40 32

Alexandrovna Vjazunskaja. Hun var da kun 17 år og han var 34. Hendes far havde en højt betroet stilling i Rusland, udnævnt af den russiske zar. Ved dette giftermål kom Niels Rosenkrantz i nær og fortrolig forbindelse med de ledende politiske kredse i Rusland. Imidlertid var hans unge frue helbredsmæssigt svagelig, hvorfor de i 1794-95 opholdt sig i Italien. Efter hjemkomsten forflyttedes Niels Rosenkrantz til gesandtposten i Berlin. I denne forbindelse deltog han, som dansk udsending, i Rastatt-kongressen i 1798-99, der skulle ordne forholdene efter Napoleons sejr over Østrig. Det tyske rige blev nemlig involveret heri. I juni år 1800 vendte han på ny tilbage til Skt. Petersborg, hvor han overførte Rusland førte forhandlinger, på Danmarks vegne, om det væbnede neutralitetsforbund, som blev indgået mellem Danmark-Norge, Sverige og Rusland 16.-18. december 1800, for at holde disse lande udenfor Napoleonskrigene. Ved nytårstid skete, der noget dramatisk. Niels Rosenkrantz blev af den russiske zar beordret til at forlade Rusland sammen med hele den danske mission. Formentlig har det haft sin begrundelse i et internt russisk intrigespil, for efter at zar Paul I. var blevet myrdet natten mellem den 23. og 24. marts 1801, blev det tilkendegivet fra russisk side at ordren alene havde personlige årsager og ikke politiske.

Niels Rosenkrantz virkede herefter i Berlin, hvor han varetog Danmarks interesser ved Preussens tiltrædelse af det væbnede neutralitetsforbund 2. april 1801. Han opnåede på ny at komme til Skt. Petersborg, men blev i 1804 tilbagekaldt og fik løfte om for fremtiden kun at blive placeret i Tyskland. I de følgende år løste han forskellige, særlige diplomatiske opgaver for Danmark. Han viste sig som en af Danmarks allerdygtigste diplomater. Altid velorienteret og i besiddelse af både stor forhandlingsevne og udpræget politisk dømmekraft.

Den 27. april 1810 blev Niels Rosenkrantz, af kong Frederik, den 6., udnævnt til udenrigsminister og medlem af det øverste kongelige råd, Gehejmestatsrådet. Han blev nu stillet overfor mange og meget besværlige opgaver. Trods det at han havde samarbejdet med kongen gennem flere år, bestod der ikke et nært personlighedsforhold mellem kongen og Niels Rosenkrantz. Situationen for Niels Rosenkrantz blev besvær-

ALT I GLAS
AUTORUDER
BLYRUDER
INDRAMNING
SPEJLE
ENERGIRUDER

Glarmester

Vinholt

Glarmesterarbejde med garanti

Skibby Glarmesteren

Hovedgaden 2 · 4050 Skibby

Tlf. 47 52 70 66 · Fax 47 52 79 66 · www.skibbyglarmesteren.dk

Bymidten 2 - 4050 Skibby

47 51 25 02

liggjort af at kongen, som enevældig konge traf de afgørende politiske beslutninger; beslutninger, som Niels Rosenkrantz ofte slet ikke var enige i. Kongens forståelse for udenrigspolitik var meget begrænset, hvorimod Niels Rosenkrantz' indsigt var betydelig og erfaring stor, fra sin lange tid i diplomatiets tjeneste. Men de råd som udenrigsministeren gav kongen blev ofte ikke fulgt. Niels Rosenkrantz havde længe indset Napoleons nederlag og forsøgte at trække Danmark i retning af England men kongen valgte at følge Napoleon. Det blev skæbnesvangert for Danmark. Niels Rosenkrantz ledsagede Frederik den 6. til Wienerkongressen i 1814-15, hvor det blev udenrigsministerens opgave at begrænse skaderne mest muligt ved fredsaftalen, trods Danmarks dårlige forhandlingsposition. Resultatet kender vi. Danmark måtte afstå Norge til Sverige.

Niels Rosenkrantz havde den svaghed, at han ikke formåede at trænge igennem overfor stærkere kræfter, hverken på det udenrigspolitiske område eller det indenrigske. Men han var altid loyal overfor Frederik den 6 og måtte få det bedst mulige ud af situationen også situationer som var skabt af beslutninger han ikke selv var enig i.

Han var dansk udenrigspolitisk leder frem til sin død i 1824.

Niels Rosenkrantz var meget arbejdsom og engagerede sig i de mindste detaljer. Han havde stor forståelse for de kræfter, der virkede i europæisk udenrigspolitik. Han var samvittighedsfuld og pålidelig. Han var meget omhyggelig med stadige og udførlige instruktioner til de danske ambassader i udlandet.

Danmark var efter Napoleonskrigene i en dårlig økonomisk forfatning, men til trods herfor forbedrede Niels Rosenkrantz det udenrigspolitiske personales økonomiske kår.

Personligt brugte han mange penge på repræsentation, hvorfor hans private økonomi til stadighed befandt sig i en vanskelig situation. Han måtte optage store lån. En konkret og fysisk konsekvens af hans dårlige økonomi ses den dag i dag her på egnen. Han måtte fælde skoven mel-

Vi dækker familiens forsikringsbehov

- Ulykkesforsikring
- Husforsikring
- Indboforsikring
- Bilforsikring
- Ferierejseforsikring

Ejvind Petersen

Exam. assurandør

Kontor: Tlf. 8734 5041

Bedst mellem 9.00-12.00

ejvind.petersen@aros-forsikring.dk

Solbakken 17, 4230 Skælskør

Tlf. 5819 6015

Aros er 85 år gammelt, kundejet forsikringsselskab med et landsdækkende assurandørnet, og med hovedsæde i Århus, der lægger vægt på at betjene sine kunder / ejere - med lokale assurandører både i tegnings- og skadessituationer.

lem den nuværende Elverdamsvej og den nuværende grænse for Rye-
gaard Skov fra syd for Langtved-krydset og op mod Ejby. Det handlede
om at skaffe penge, også til det store hus han havde i Bredgade (hjørnet
af Bredgade og Frederiksgade) i København, hvor han og hans frue
boede om vinteren og i øvrigt når det passede bedst for at undgå køre-
turen med hestevogn fra og til Ryegaard. Derfor er der i dag marker og
ikke skov omkring Langtved-krydset.

Blandt Ryegaards fæstebønder blev Niels Rosenkrantz bedømt som en
venlig og mild herremand. Han interesserede sig, trods sine udenrigs-
politiske aktiviteter, for godsets forhold. Han etablerede således bryg-
ning af myreddike af myretuer i Ryegaards skove og anlagde
kurvefletningsværksteder. Han fremmede kartoffelavl på godset;
dyrkning heraf som hans forgænger Frederik Christian Rosenkrantz
(1724-1802) havde indført på godset. (Niels Rosenkrantz var sønnesøn
til Frederik Christian Rosenkrantz' grandfætter).

Niels Rosenkrantz havde den sorg kun at få et barn, en datter, som døde
som spæd. Derfor ville der ikke være livsarvinger der kunne tage over
på Ryegaard når han døde.

SKALA

FARVEHANDEL

Hovedgaden 6 D • 4050 Skibby

Tlf. 47 52 87 31

Fax. 47 52 87 72

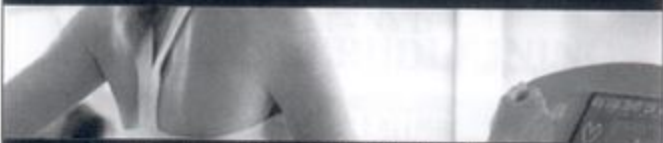
Niels Rosenkrantz døde som 66-årig, 6. januar 1824 i København. Død-
sårsagen var apopleksi (hjerneblødning eller blodprop i hjernen). Han
blev bisat 12. januar fra Skt. Petri Kirke i København og begravet på
Rye Kirkegaard. Hans enke, der kun var 49 år gammel fik bolig i et hus,
der lå hvor Ryegaard Enkesæde i dag ligger (vestlige side på hjørnet af
Munkholmvej og Sonnerupvej). P.g.a. Niels Rosenkrantz' personlige
dårlige økonomi måtte hun fragå arv og gæld.

Varvara Alexandrovna fyrstinde Vjazunskaja døde her 9. oktober 1849,
som 75-årig og blev begravet 17. oktober på Rye Kirkegaard. Hun lev-
ede således i mere end 25 år som enke i Rye.

For få år siden havde de røde sandsten over gravene, p.g.a. frost og
anden vejrlig, forskubbet sig så meget, at det var nødvendigt at lægge
dem om. Stenene blev fjernet og det var da muligt at se direkte ned i
gravene til skeletterne af Niels Rosenkrantz og fyrstinden. De åbne
grave blev fyldt op med grus og stenene lagt på igen.

Efter Niels Rosenkrantz' død overgik Stamhuset Rosenkrantz (Rye-
gaard, Trudsholm og Barritskov samt Rye, Kirke Sonnerup og Kirke

Bramsnæs Fysioterapi & Træningscenter

Sæbyvej 2 - 4070 Kr. Hyllinge
Tlf.: 46 40 42 33

Hyllinge kirker og tre kirker ved Barritskov i Jylland)

til en fjernere slægtning af hans forgængers mor, nemlig Henrik Jørgen greve Scheel (1796-1862). En ny slægt, Scheel-slægten, rykkede således ind på Ryegaard og sidder der den dag i dag.

Pudsigt er det, at tænke på, at det er efterkommere efter Frederik den 6. som Niels Rosenkrantz havde så mange uenigheder med.

Flemming Damgaard Larsen.

SIKA RENGØRING

www.sikaten.dk

Solbakkevej 16
Dalby
3630 Jægerspris

Tlf.: 47 51 20 05 Fax: 47 51 20 16 Mobil: 20 29 68 57

E-mail: sikarengoring@mail.dk

Murerfirmaet

Poul Erik Jakobsen ApS

- Reparationsarbejde
- Ombygninger
- Badeværelser
- Nybygninger

46 40 00 77

Bil: 40 56 47 27 - Fax: 46 40 00 78

Bliv medlem af Statoils

BILVASK

NYT - NYT:
NU TRAILERUDLEJNING

J. Frisenholm
Elverdamsvej 232, Ejby
4070 Kirke Hyllinge
Tlf. 46 40 50 06

Velkommen på

LANGTVED FÆRGEKRO

En del af Ryegård Gods

Jacob Tjørntved Davidsen

Læserbrev:

Flaskevand kontra vandhanevand

Vi har i et par tilfælde i den seneste tid oplevet, at vandforsyninger – både store og små – er blevet dømt forurenet. Det har medført, at der er blevet kørt store mængder flaskevand ud til forbrugerne. Varehuse er blevet bestormet af kunder, der ville købe flaskevand. I begge tilfælde er det sket i den tro, at flaskevand er rent og sundt.

Nu har det Svenske dagblad Aftonbladet foretaget en undersøgelse af flaskevand og vandhanevand. Undersøgelsen er måske ikke forskningsmæssigt korrekt, men den indikerer et problem.

Undersøgelsen viser, at flere kendte mærker ikke ville kunne sælges, hvis de skulle overholde de samme krav som vandhanevand. Et kendt mærke som Ramløse ville ikke kunne sælges. Jeg tror ikke danske mærker i flaskevand er bedre eller dårligere end svenske, det vil antagelig være samme problemstilling.

Vi har krav til kvaliteten på drikkevand, som alle vandforsyninger skal overholde. Men der er ikke samme krav til flaskevand, ud fra den holdning, at flaskevand er noget man selv vælger på hylden. Der er derimod ikke noget valg, når man åbner vandhanen. Der er sådan set godt nok, men måske skulle flaskevand opfylde samme krav som vandhanevand.

Forbrugeren forventer sandsynligvis samme kvalitet som fra vandhanen

Læg hertil, at flaskevand skal tappes, fyldes på flasker, transporteres til varehuse, købes og transporteres hjem, køles ned i køleskabet, emballeres og bortsælges. Alt dette koster energi og Co2! - Samtidig med, at undersøgelsen viser, at man oven i købet får en ringere kvalitet end vandhanevand.

Niels-Ole Larsen

Bramsnæs Sejlklub
-sejlsport for alle!
Nagels Rende 30
Ejby strand
4070 Kr. Hyllinge

Bramsnæs sejlklub blev stiftet den 9. oktober 1971 og er beliggende ved Nagels Rende. Klubben har altid haft et pænt medlemstal som dog igennem de senere år har været stigende.

Klubbens formål er:

- at fremme sejlsporten
- at hjælpe og vejlede ungdommen og andre til at blive ansvarsbevidste sportsudøvere på vandet og
- foranledige aktiviteter m.v. til sejlsportens fremme.

Ved klubbens start var det især optimistjollen og flipperjollen som blev anvendt samtidig med at et større antal privatejede kølbåde kom til gennem årene. Senere erhvervede klubben 2 Wayfarer joller som primært er til de voksne sejlere. Windsurfing blev også en aktivitet som kom til

i klubben. Denne del har i dag kun mindre søgning. Der har altid været sejlsad for ungdommen en gang om ugen som værende et vigtigt element for klubben og gennem mange år har der desuden været afholdt sejlsad for 4 klasser på Bramsnæsvig - og Kirke Sonnerup Skole, som en appetitvækker for børnene. Denne dag har givet en del nye ungdomsmedlemmer til klubben. For voksne Sejlere har der gennem mange

år været afholdt Onsdags Sejlads. Klubben har et afmærket kapsejlsad-sområde nordvest for Ejby havn. Der findes vist kun få klubber som har deres egen permanent afmærkede bane. Der har derudover været tradition for at gennemføre sejlsadstævn også gennem sommerferietiden. Disse sejlsadstævn har blandt andet medført, at sejlåde fra Holbæk og Ørø har deltaget med sejlere i perioder.

Det at klubben fik sit eget klubhus i 1990 har haft central betydning for meget for det liv der knytter sig til klubben, samtidig med at der blev en fast base for klubben. Kommunen stillede grunden til rådighed og klubben optog et byggelån. Dette blev anvendt til materialer. Det blev desuden aftalt, at der som erstatning for de to offentlige toiletter som fandtes på stedet blev opført to nye toiletter i kælderen af klubhuset med offentlig adgang. Klubbens medlemmer opførte frivilligt huset som det ser ud i dag. Det er et stort aktiv for klubben at råde over huset som samtidig har det en fantastisk beliggenhed. Der er gennem tiden observeret mange flotte solnedgange herfra.

Nybygning - Ombygning - Tilbygning

Inventar efter mål

Snedkerarbejde udføres efter opgave

Eget maskinsnedkeri

Topmoderne maskiner

Døre og vinduer efter mål

Kirke Hyllinge
Tømrer & Snedkerværksted ApS

Jens Otto Olsen

Kirkevej 9, 4070 Kirke Hyllinge

46 40 40 66

Bil 40 45 23 85 . Fax 46 40 30 70

www.khts.dk • e-mail: khts@mail.tele.dk

Klubben har i dag et samarbejde med kommunen vedrørende opsætning af den kombinerede bade- og bådebro samt de to offentlige toiletter. Der fandtes før i tiden to broer. Kommunen havde sin bro der fungerede som badebro og sejlkлубben sin bro som blev anvendt til joller mv.. Det blev på et tidspunkt besluttet med kommunen at vi gik sammen om broen

og på denne måde blev der kun opsat en bro. Sejlkлубben skulle sætte broen op og stå for vedligeholdelsen og kommunen betale et bidrag til vedligeholdelsen. Broen fik herved to funktioner som kombineret bade og bådebro. Gennem flere år har ideen vist sin duelighed og der er normalt en god forståelse for hinanden når badegæster og sejlfolk mødes på broen. Det skal samtidig siges at det normalt kun er på tirsdage og onsdage sejlkлубben anvender broen i større udstrækning.

Vi kan derfor med rette takke kommunen for den bro som findes i dag. Det var et stort ønske som havde trængt sig på gennem flere år. Kommunen havde afsat nogle midler til nogle områder heriblandt området ved Nagels rende. Efter et møde med kommunen hvor klubben redegjorde for den gamle broes tilstand besluttede kommunen, - at støtte ideen og dette bevirkede, at sejlkлубben kun betalte lille del af broen. Den nye bro blev opsat første gang i 2005 og kan forhåbentlig holde mange år fremover.

Klubben afholder når lejlighed byder arrangementer af forskellig art ligesom klubbens medlemmer deltager i sejladser rundt om i landet. DM i Trapez jolle blev afholdt i 2004 hvor flere af klubbens medlemmer

deltog i selve sejladserne og en del stod for arrangementet som lykkedes rigtig godt. Trods en frisk vejrudsigt blev alle sejladser gennemført som planlagt og gav deltagerne de udfordringer som de havde håbet på.

Senest blev der i 2007 på Grundlovsdag lavet et arrangement i samarbejde med Søsportens Brancheforening, Danboat og Dansk Sejlunion under overskriften "Kom og Sejl". Her blev interesserede inviteret til at komme og prøve en sejltur på vandet. Alle klubbens både samt en del af medlemmernes kølbåde blev stillet til rådighed for en sejltur/oplevelse på vandet denne dag under løbende opsyn og vejledning. I alt kom mere end 500 personer ud på vandet. Dagen var tilsmilet med et fantastisk vejr som ingen havde og turde håbe på. Et arrangement som overgik de flestes forventninger.

Det er ligeledes en tradition, at sejlkлубben afbrænder Set. Hans bål hvert år hvor en større del af Ejby's borgere kommer forbi. Nogle for at nyde flammerne og aftensolen der normalt kæmper med skyerne, om

himlens farvepragt og andre den gode stemning. Klubben indkøbte med støtte fra rederiet Torm i 2007 to nye Feva joller som et supplement til de unge sejlere. Feva Jollen kan forhåbentlig give lidt flere udfordringer end de gamle Flipperjoller som stadig anvendes. Et tilbud det var svært at sige nej til selvom

klubben skulle betale en væsentlig del af beløbet. Et nyt tiltag som vi venter os meget af.

Det er lykkedes med hjælp fra kommunen i 2007 at købe 4 kajaker.

Entrepreneur
J E Hansen & Søn
af Stefan Hansen

Bil 28 61 64 64

Alt i grave-, støbe- og anlægsarbejde

Et tilbud til dem som har interesse i, - at opleve vores natur på en meget mere intens måde. Vi ved, at mange i vores opland har kajaker liggende, - og at det var derfor naturligt at kunne tilbyde børn og voksne denne form for oplevelse på vandet. Med vores beliggenhed har vi gode faciliteter for kajakroning og forhåbentlig kan vi i fremtiden skabe rammerne for at dette tiltag.

Som en konsekvens af, - at der lå en del optimistjoller langs stranden blev der opstillet to stativer til disse joller. Herved blev der skabt meget mere og bedre plads foran broen til badegæsterne.

Det er vores forventning, - at vi også i fremtiden vil være en vigtig del af det friluftsliv som tilbydes i den nye kommune til glæde for børn og voksne.

KARLEBY FORSAMLINGSBUS

Møde og selskabslokaler

Huset kan bruges til alle former for arrangementer - fra familie- og familiefester til det store mødearrangement på op til 200 personer; udstillinger, produktpræsentation eller hvor man ellers har behov for meget plads.

- vi leverer også mad ud af huset

Karleby Forsamlingshus v. Lars Andersen
Karlebyvej 177 · 4070 Kr. Hyllinge · tlf. 46 40 40 87
www.karlebyforsamlingshus.dk - info@karlebyforsamlingshus.dk

Anette Tonn-Petersen

Fjenden kommer!

I vinteren 2008 har man markeret 350-året for Roskildefreden, der i 1658 betød tabet af Skåne, Halland og Blekinge til Sverige.

1600-tallets midte var en tid med både krige, pest og iskolde vintre. Det var hårdt for alle, og især de steder hvor krigskarlene drog forbi.

Freden i Roskilde blev underskrevet d. 26. februar, som en følge af, at den svenske kong Karl X Gustav med sine tropper var trængt frem til Hedeboegnen og Hovedstaden.

De svenske tropper var på omkring 7000 mand, der havde taget turen op gennem Jylland og over bæltene til Fyn, Langeland, Lolland, Falster og Sjælland. Det var Danmark, der i overmod havde erklæret Sverige krig i sommeren 1657, og nu stod svenskerne med deres krigskarle på Sjælland. I 1640'erne havde svenskerne besat Jylland, nu var de overalt og det blev en dyr fred for Danmark.

Ryegaards to bindingsværkslænger var opført i 1570'erne, men var i Niels Trolles tid næppe hans faste tilholdssted. Han nybyggede i de samme år en anden herregård i Sjælland – det senere Holsteinborg.

TAGARBEJDE CENTRALVARME KLOAKRENSNING

VAND

VARME

SANITET

LEIF HANSEN

Præstholmsvej 12, Ejby
Tlf. 46 40 58 57 / 46 40 44 11 - Biltlf.: 40 14 58 57

S.Søndergaard

- Salg • Service • Reservedele • Reparation
- Opretning • Maling • Quickcenter
- Autopleje • Dækcenter • Autoruder
- Undervognsbeskyttelse med Dinitrol
- Gratis lånebil ved autoskader

Gælder til alle bilmærker og modeller

Frederikssund	47 31 59 00
Kirke Hyllinge	46 40 44 56
Ølstykke/Stenløse	47 17 70 00

www.detvarsorens.dk

Trods afståelsen af landskaberne øst for Øresund, forblev de svenske soldater på Sjælland. Som en del af freden skulle den svenske hær have vinterunderhold frem til midten af maj. Og det blev ikke kun Roskildes borgere der måtte undgå.

"Freden" betød at dette såkaldte vinterunderhold blev fremskaffet ved de samme metoder, som fjendtlige hære normalt benyttede: plyndren, roveri og afpresning.

På Bramsnæs Arkiv har vi set i kirkebøgerne fra den tid¹, der er bevaret for både Rye og Sonnerup sogne. Kirkebogsføring blev pålagt landets præster i 1645, men mange bøger er gået tabt gennem århundrederne, så det er lidt af en sjældenhed at kunne følge lokalbefolkningen i krigsårene. For der blev tale om flere krigsår. Svenskerne trak sig vist aldrig helt væk fra Sjælland, og i august 1658 gik yderligere 6000 svenske soldater i land ved Korsør, og få dage efter stod de udenfor København. Et første angreb på residensstaden blev slået tilbage, og herefter blev byen belejret indtil foråret 1660, da den svenske konge døde, og en endelig fred blev underskrevet d. 27. maj 1660.

Bramsnæs Skilte Design ApS

Design/logofremstilling Facader Bildekoration Skilteproduktion
Magnetreklamer Klistermærker Streamers Storformat print Plakater
Visitkort Brevpapir Kuverter Brochurefremstilling

Karlebyvej 175 • 4070 Kr. Hyllinge • Tlf. 46 40 48 17 • Mob 21 65 64 34
Mail: mail@nytskill.dk • www.nytskill.dk

Den gamle stald på Ryegaard blev bygget i 1656, og er stadig bevaret.
Maleri af Frantz Henningsen.

Igenom disse 2½ år har vi fundet flere spændende oplysninger i de lokale kirkebøger, der blev ført af en smukt skrivende sognepræst hr. Anders Nielson Haslev, født i Skåne og student fra Roskilde. Hr. Anders blev ordineret og tiltrådte som præst i Rye og Sonnerup sogne i 1651. Han måtte gifte sig med sin forgænger Hr. Poul Sørensens Sortes enke for at få embedet, hvilket var meget almindeligt. Kun hvis en ung præst havde formue, kunne han i stedet betale forgængerens enke et fast underhold og så finde en ung og frugtbar kone. Hr. Pouls enke har sikkert været en ældre dame, og de fik da heller ingen børn, inden han måtte begrave hende i 1658 på Rye kirkegård. Kort efter giftede han sig med den unge præstedatter Karen Terkildsdatter.

Hr. Anders' første embedstid var hård, flere dødelige epidemier i kølvandet på krigene nåede også frem til Rye sogn, og præsten måtte begrave næsten dobbelt så mange som vanligt.

Kort over Ejby landsby, tegnet 1806 i forbindelse med udskiftningen.
Der var på det tidspunkt 16 gårde i byen.

kunne ikke begraves på kirkegården, så det var godt at præsten nåede frem.

Krigen og svenskerne fandt også vej til Rye og Sonnerup sogne.

Kort efter Roskildefredens indgåelse finder vi nogle meget bemærkelsesværdige indførelser i Sonnerups kirkebog:

Den 16. April. bleff begraffven Niels Pederson urtegaardsmand som bode udi Sonnerup oc bleff skudt ihjel aff de Svenske.

Samme dag bleff begraffven Mads Nielson Hestghier Huusmand i Son-

Præsten var den første til at føre kirkebog og nedskrive dåb, vielser og begravelser som han foretog i kirken. I forbindelse med fødsler kunne han også blive kaldt ud i sognet. Det har været en ganske særlig og sørgelig dag, da han i sit første embedsår - en sikkert snefyldt og kold decemberdag - blev kaldt ud til Langtved, hvor Offer Franssons hustru havde født trillinger. De tre piger blev hurtigt døbt med navnene Karen, Maren og Giertrud Offersdatter: *Hvilcke alle strax efter daaben hensoff i Herren.* Udøbte børn

nerup som oc bleff skudt aff de Svenske.

Samme dag bleff begravffen Jens Christensøn Rytter som oc blevv skudt ned aff de Svenske.

Samme dag bleff begravffen Peder Jacobsøn Skomager som bode i Hasselholms huus oc bleff i ligemaade skudt aff de Svenske.

Samme dag bleff begravffen Anders Christensøn Møller som døde i Høyqverns mølle oc bleff i ligemaade skudt af de Svenske.

Hvad var der mon sket? Havde de gjort modstand mod -- endnu engang måske - at blive udplyndret og aflevere alt hvad de havde?

Ja - og nej. Det viste sig ved nærmere granskning², at præsten havde tilføjet noget i marginen af bogen, der forklarede det hele: *De gjorde sig til Snap-Haner oc deraff bleffve forraskede.*

De var altså blevet overrumplet eller overlistet af svenskere i en snaphaneaktion!

De fleste kender nok til *snaphaner* fra Carit Etlers eventyrroman "Gøngchøvdingen", der blev skrevet i 1853. Her er det sydsjællandske bønder, der under ledelse af Svend Gjønge går til modstand mod den svenske besættelse. Men både ordet og begrebet var åbenbart kendt af Hr. Anders, og var således i samtiden en betegnelse for organiseret modstand mod svenskerne. Vi kan ikke udelukke, at præsten har gjort tilføje senere, men umiddelbart ser det ud til at være skrevet samtidig. Han var jo i øvrigt også født i Skåne, hvor snaphanerne i de følgende år kæmpede mod den svenske overtagelse.

Her i april 1658 faldt altså 5 gode mænd fra Sonnerup og Vintre Mølle i et baghold og blev skudt: En gartner (urtegårdsmand), en der kastrerede heste (hestegilder), en af kongens lokalt bosatte soldater (rytter), en skomager og en møller. Det har været et meget stort tab i en landsby på ca. 8 gårde og et par huse.

Dén historie har Carit Etlar helt sikkert ikke kendt til, men sært nok lader han Svend Gjønge rejse op gennem Midtsjælland med en overnatning på Ryegaard, og siden bliver han udskibet fra Langtved, for på

Svælgemasker på Rye kirkes prædikestol fra 1661, kunne måske holde fremtidig ondskab væk fra kirke og sogn.

krigsårene nyt inventar, prædikestolen er således dateret 1661.

Vi kan kun gætte os til de arme bønders vilkår, men vreden og modstanden mod fjenden var næppe mindsket, hvis det virkelig var svenskerne der havde brændt kirken af. Ved årsskiftet 1658-1659 skete der igen noget dramatisk med dødelig udgang.

Denne gang var det to svenskere, der blev dræbt:

Anno 1659

Den 2 Januar. Bleff begravffen Anders Halmholtz som vaar en Svenske

den måde at nå til København. Eventyr, ja -- men på baggrund af kirkebogens oplysninger, var der måske stof til endnu en roman!

Nedskydningen af de fem snaphaner kan være sket hvor som helst på egnen, der uden tvivl var plaget af svenskernes hærgen. Ifølge et ubekræftet notat skulle Rye kirke være raseret af en brand i 1658, og det kan måske også tilskrives svenske soldater. Kirken blev i alt fald ombygget med et stort kapel på nord siden og fik efter

Ryttere bleff skut ihjel til Tyge Pedersens i Egby.

Samme Dag bleff begraffven Hennig Lutters som oc vaar en Svenske Rytter oc bleff skut ihjel udi Egby.

Ejby var sognets store landsby med ca. 17 gårde, der alle var betydeligt større end gårdene i Rye.

Omkring halvdelen af gårdene hørte under Ryegaard, hvor herremanden hr. Niels Trolle i årene forud havde handlet og byttet sig til flere af dem. En væsentlig grund hertil var, at fiskevandet og især marsvinefangsten i Bramsnæsvig igennem flere hundrede år var knyttet til Ejbygårdene. Bønderne i Ejby kan meget vel have været blandt de mest velstående på egnen, og havde måske derfor havde mere at forsvare?

De to svenskere blev altså skudt ved eller hos Tyge Pedersen, en af gårdmændene. I Rye sogns kirkebog kan man se, at Tyge Pedersen fra Ejby den 1. juni 1656 var blevet gift med Mette Kjeldsdatter. Han døde d. 21. september 1666, og vi ved ikke mere om ham og Mette.

Hr. Anders Nielsen Haslev døde selv i embedet 48 år gammel, og blev begravet d. 6. juli 1671.

Han må have været syg, for hans efterfølger i både embedet og ægteskabet med Karen Terkildsdatter, Hr. Elias Sørensen Lind tiltrådte allerede i april 1671 -- vel dog kun på prædikestolen.

¹ Arkivets frivillige korps har været i gang med at "hige og søge" i vores kirkebogskopier -- tak især til Thorkild Egemar.

² Tak til Benjamin Hansen, Gevninge, der tog turen til Landsarkivet for at læse præstens notat i de originale kirkebøger.

Vi glæder os til at se dig hos Bang & Olufsen Holbæk

Du er altid velkommen. Også hvis du blot har lyst til at se dig omkring. Kig ind - eller ring og aftal tid til personlig præsentation af Bang & Olufsens produkter. Der venter dig en ekstraordinær oplevelse

Bang & Olufsen Holbæk
Ahlgade 63, 4300 Holbæk
Tlf: 59 444 888

BANG & OLUFSEN

B&O

Steen Skyggebjerg

Er huset ulovligt?

Historien om en enkel byggesag, der blev kompliceret

Mange har på søndagsturen langs stranden fulgt med i byggeriet for enden af Gudrun Børresensvej. Flere har spurgt, om det nu også var lovligt at bygge så højt, og Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite har klaget over byggeriet.

Lad det være sagt med det samme: Ja, byggeriet er lovligt.

Her er historien om byggesagen, de kvaler, den særlige beliggenhed har givet, og de klager som har givet bygherre unødige søvnløse nætter og kommunen lange og ekstra arbejdsdage.

Huset

Byggeriet er tegnet af bygherre, og opført af lokale håndværkere, primært Venslev Tømrer- og Snedkervirksomhed. Moduler til byggeriet er lavet på værkstedet i Venslev, og med mobilkran med udlægger på 45 meter hejst fra Gudrun Børresensvej, hen over naboeerne og skråningen, og ned på byggepladsen. Samme vej som betonen er pumpet fra betonkanonen.

Øvrige materialer er kørt langs stranden til røghuset, og herfra videre med trillebør til byggepladsen. Noget af en udfordring for håndværkerne.

Under byggeriet skete et lille uheld med en vandledning. 880 m³ ferskvand løb ud i Isefjorden – svarende til 62 km mælkekartoner stående skulder ved skulder, eller lige så meget vand, som alle husstande i Ejby bruger på en uge.

Huset er 75 m² med fuld kælder. Bygget helt i træ, og beklædt med cedertræ på klink. Kælderen er pga. det skrånende terræn frilagt mod vest (mod stranden) og gravet helt ind i skråningen mod øst. For at

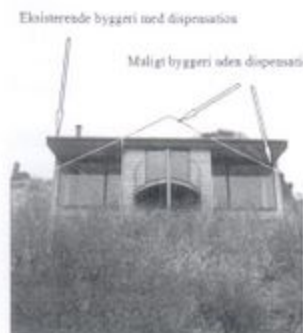
skabe lys til kælderen, er der etableret 2 huller á 4,5 m² i etageadskillelsen mellem stue og kælder. Indvendig er bygningen givet et maritimt præg med bl.a. gulve i skibsplanker og rækværk konstrueret som søgelænder. Opvarmning sker ved jordvarme. På grund af ejendommens lille grundareal er jordvarmeslangerne placeret lodret i "radiatorer", fra 1 m til 4 m under terræn. Endelig er der aht. ejerens sikkerhed etableret ny skridsikker trappe i galvaniseret jern fra toppen af skråningen til indgangsdøren.

Byggetilladelsen

Bygherre søgte i 2003 om byggetilladelse, herunder om dispensation til at bygge huset 1 meter højere mod stranden end foreskrevet i bygningssreglement og lokalplan (samme bestemmelser). Kommunen meddelte byggetilladelse, men glemte uheldigvis at indføje dispensationsbestemmelsen i byggetilladelsen. Foranlediget af en klage fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, der bl.a. klagede over højden, blev kommunen nervøs, og stoppede byggeriet i efteråret 2004. Det halvfærdige hus blev pakket ind i plader og plastik, og varme-kanoner blev sat i stikkontakten for at hindre de værste skader. Håndværkerne blev sendt hjem. En måned senere erkendte kommunen, at byggestoppet var ulovligt, og byggeriet kunne så småt startes op igen – efter at håndværkerne var gjort fri fra andre opgaver.

Bygningshøjden

Hvordan kan det være lovligt at bygge så højt, set fra stranden?

Enkeltstående byggeri med dispensation

Måligt byggeri uden dispensation

Byggegrunden er stærkt skrånende – 17 meter fra stranden (der er en del af ejendommen) til toppen af skråningen. Alene inden for bygningens 8 x 9 m stiger grunden 3 m. At overholde bygningsreglementets almindelige regler om bygningshøjde på sådan en grund er på det nærmeste umuligt.

Derfor har kommunen, helt i overensstemmelse med bygningsreglementet, indlagt et niveauplan hvorfra alle højder skal måles. Niveauplanet beregnes sædvanligvis som gennemsnittet af terrænkoterne i husets fire hjørner. Fra dette niveauplan må facadehøjden højst være 3 meter, og højden til kip højst 5 meter. På det aktuelle hus er der givet dispensation til at bygge vestfacaden (mod stranden) 4 meter over niveauplanet.

Huset kunne være bygget uden dispensation, hvis bygherre havde valgt et mere traditionelt hus – det kunne være bygget med almindelig gavl mod vandet, således at husets syd- og nordside ville være 3 meter over niveauplan og kippen – midt på huset – 5 meter over niveauplan. Altså 1 meter højere på midten end nu. Se skitsering på foto. Hvad der er kønnet, er en smagssag.

Må man godt bygge så tæt på stranden?

På alle ejendommene langs stranden er der fastlagt en strandbeskyttelseslinie, som ikke kan fraviges. På den aktuelle grund ligger strandbeskyttelseslinien 5 meter foran huset. Huset kunne altså have været placeret 5 meter tættere på stranden – i det tilfælde dog uden den karakteristiske, skibsformede altan.

Klagerne

Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomite Bramsnæs (DN), har fremsendt et stort antal klager over byggeriet. Som nævnt ovenfor bl.a. med midlertidigt byggestop til følge. Foreningen har klaget til kommunen adskillige gange, til Ombudsmanden og sluttelig til Naturklagenævnet.

Det vil føre for vidt her at redegøre for de enkelte klagepunkter, men et udpluk ser således ud:

DN's klager og kommunens og Naturklagenævnets afgørelse:

- Byggeriet er i strid med lokalplanens formålsparagraf – passer ikke ind i områdets åbne karakter og landskabelige helhed. *Afvist.*

- Byggeriet kræver betydelige terrænreguleringer. *Afvist som ukorrekt.*
- Bebyggelsesprocenten overskrider lokalplanens max-grænse på 18. *Afvist, idet bebyggelsesprocenten er 10,3.*
- Bebyggelsen er i to etager. *Afvist, idet bebyggelsen er i én etage med frilagt kælder på vestsiden pga. det skrånende terræn.*
- Byggeriet er for højt. *Afvist, idet der er søgt og meddelt dispensation.*
- Ny adgangstrappe ned over skråningen er i strid med lokalplanens formålsparagraf. *Afvist.*
- Belysning langs adgangstrappe er vejbelysning i strid med lokalplanen. *Afvist, idet der er tale om 4 helt almindelige 1 m høje have-lamper med automatisk slukning.*

Foreningen har i klagesagen brugt udtryk som "bizar byggesag" og metaforer som "- en ståltrappe magen til dem der benyttes på olieraffinerier ... som kan ses fra det meste af Isefjordens Inderbredning samt fra hele kystlinien. Det samme vil gøre sig gældende om aftenen/natten m.h.t. lyset fra lamperne". Foreningen har ikke under klagesagen fundet det betimeligt at rette henvendelse til bygherre – bortset fra "anonym" fremsendelse af avisudklip i en af foreningens kuverter. En dialog kunne formentlig have sparet alle parter, ikke mindst kommunen, for en masse tid og energi, og bygherre for et stort 5-cifret beløb som følge af byggestoppet.

DN har ikke fået medhold i et eneste klagepunkt, hverken hos kommune, ombudsmand eller Naturklagenævn. Til gengæld har klagerne holdt specielt kommunen beskæftiget i mange dage med diverse besvarelser, også vedrørende ikke her nævnte klagepunkter. Det er en kendt sag, at det stigende antal klager, berettigede såvel som uberettigede, er en væsentlig årsag til de lange sagsbehandlingstider i kommunerne.

Kun på et punkt fik DN kortvarigt ret. En beboer på Niels Hansensvej,

O.B. Ørslund

Malertfirmaet

Maling og istandsættelse af værelser og lejligheder m.m.

Hjælp til gør det selv folk.
Både undervisning og salg af kvalitetsmaterialer og værktøj.

Udlån af farvekort stort og små samt farvemappe i A4 størrelser.

Med venlig hilsen
Malermester Bo Ørslund

Margrethevej 11, Ejby
4070 Kr. Hyllinge
Tlf/Fax 464 052 95
Mobil: 234 148 67
Email: ob.orslund@get2net.dk
Http: www.ob-orslund.dk

Den eneste grund til, at vandhanevand ikke klarer sig, er indpakningen.

Brug en genbrugsflaske, de fleste vandforsyninger udleverer gratis genbrugsflasker/drikkedunk. Flaskevand koster iflg. en norsk rapport fremført i Politiken 1.500 gange mere energi at producere end vandhanevand. New York sætter nu en kampagne i gang for at få borgerne til at tappe vand af hanen i stedet for flaskevand. Kun én af fire flasker genbruges.

Drop flasken, brug hanen.

Vektor

Praktiserende Landinspektører

Grundlagt 1897

Kontor i Kgs. Lyngby,
København, Frederiksberg og Faxe

Tlf. 45 87 03 72

e-mail: adm@vektor.as
www.vektor.as

Privat: Landinspektør Steen Skyggebjerg
Gudrun Børresensvej 21, Ejby, 4070 Kirke Hyllinge

med tilknytning til DN, klagede til statsamtet over ikke at være inddraget i nabohøringen vedr. dispensationen. Statsamtet gav klageren ret, og kommunen måtte ud i ny naboorientering. Glæden var dog kort, da Naturklagenævnet i sin afgørelse omgjorde afgørelsen – den pågældende havde ingen retlig interesse og skulle ikke have været hørt.

Bygherre har under klageprocessen fået stor opbakning fra de nærmeste naboer, ikke mindst via disses breve, e-mails og personlige fremmøder hos kommunens embedsmænd og politikere. Også Grundejerforeningen har tilbudt sin støtte under klageprocessen, men bygherre sagde pænt nej tak.

Bygningen har nu stået et par år, og det ubehandlede cedertræ er ved at have fået sin naturlige, grå patina. Trappen over skråningen er sluppet af med glansen, og ukrudtet er begyndt at finde vej op gennem hullerne i trinnene. Terrassen er lagt i træ og havemøblerne sat frem. Der er nu atter sommerhus på matr.nr. 19g.

Hvorvidt man synes om huset eller ej, er et helt individuelt spørgsmål. Nogen må dog synes om det, da boligmagasiner har stået i kø for at lave reportager, og Bramsnæs Kommune i 2007 indstillede byggeriet til premiering.

KØDCENTRALEN

v/ Lise & Eskild Karlsen

Bygaden 45
4070 Kirke-Hyllinge

46 40 40 46

Allan Skak Augsburg

Opslagstavlen for Grundejerforening Bramsnæsvig

Igen i år stiller vi med et pænt regnskab. Igen vil vi sikkert til vor generalforsamling, blive spurgt om ikke vi kan nedsætte medlemsgebyret på de sølle 100,00 kr. Hvorfor vi skal have så "mange" penge?

Svaret er ganske enkelt:

Vi vil stadigvæk blive målt, af diverse private eller offentlige myndigheder på forskellige punkter, hvad enten der er tale om et samarbejde eller et modsetningsforhold.

1. Hvor mange er vi?

Jo flere vi er, desto bedre slagkraft! Alene rent politisk er det ikke ligegyldigt om det er 10 eller flere hundrede man bliver uenig med!

2. Hvad er vor viden kapacitet?

Jo mere viden vi ligger inde med eller kan trække på, jo bedre er vi rustet, hertil kommer naturligvis også vilje og udholdenhed. Vi har heldigvis alle 3!

3. Hvad er den økonomiske styrke?

Vi skal være i stand til at føre en retssag hvis det bliver nødvendigt!

I dag kan vi **ikke** (i modsætning til tidligere, hvor det af og til var muligt) få fri proces. En ansøgning om fri proces, skal i vore dage være bilagt kopier af alle medlemmernes selvangivelser!

Vi har hidtil vundet samtlige retssager og er respekteret for det. Det må naturligvis også være vor fremtidige målsætning.

Ifølge vore love, er vi pligtige til at støtte medlemmerne gratis, i det omfang problemstillingen efter bestyrelsens opfattelse, er af almen interesse inden for grundejerforeningens virke. Denne forpligtelse har vi, over for alle husstande vest for strandvejen, idet vi dog er berettiget til at fakturere ikke medlemmer.

Endelig har vi forskellige forpligtigelser, f.eks. vedligeholdelse af vores lille hus ved Nagels Rende, hvilket blandt andet indebærer stråtekning, der på det forblæste sted, må foregå oftere end hvad normalt er. Nej! Der er sandelig ikke nogen grund til at nedsætte det gamle årlige gebyr på 100,00 kr.

der i øvrigt dårligt dækker bladet, generalforsamlingens indkaldelse, med efterfølgende afholdelse, indeholdende mad og drikke, udsendelse af referat, samt afholdelse af møder med forskellige private og offentlige institutioner for ikke at tale om korrespondancen.

Hvis du der læser dette, bor vest for Ejby Strandvej og ikke er medlem, bør du melde dig ind og være med til at præge vort dejlige område.

Er du pendler?

Eller kan du af andre årsager ikke nå
os i den almindelige åbningstid?

Så er Profil Optik i Skibbys morgen-
og aften-tider lige noget for dig.

Ring og hør nærmere!

PROFIL OPTIK

100% FOR DEN DU ER

Bymidten 18A • Skibby • Tlf. 47 52 87 52

w@lther

ejendomsmægler
ejendomsadministrator
advokat

Gl. Køge Landevej 583
2650 Hvidovre - Danmark
Telefon: 36 78 42 83
Mobil: 22 46 26 89
E-mail: w@lther.dk
Internet: www.w-alt-her.dk

Afdelingskontor på Gudrun Børresensvej 10
Ejby Strand
4070 Kirke-Hyllinge
Telefon 46 40 66 97

CVRnr. DK 55 07 75 68

Indehaver:
Hardy Walther MDE
cand.polit & cand.jur

TORVEHALLEN

FRISK FRUGT- GRØNT OG BLOMSTER ALT TIL BEGRAVELSE -

Gratis levering til de lokale kirker
Altid stort udvalg af friske buketter

MANDAG - TORSDAG: 9-17.30

FREDAG: 9-18.00

LØRDAG/SØNDAG: 9-14.00

TLF 40 75 33 08

VI SES I TORVEHALLEN!
BYGADEN 22 4070 KIRKE HYLLINGE
WWW.TORVEHALLEN-KH.DK

Salg og montering af alt udstyr til biler.

Alt i reservedele

Alt i autostereo og navigationer

Alt i måtter og sædeovertræk

BILXPERTEN

- navnet forpligter

Bilxperten Holbæk v/ Pierre Schou - Smedelundsgade 37 - 4300 Holbæk

Tlf. 59445700 - Fax. 59444419 - Mob. 21486318

Åbningstider: Man-Fre 0900-1800, Lør 0900-1400

Anne Birk

Barne- og ungdomsliv i Ejby fra 1930 til 1958.

Den grund, hvorpå vores hus ligger, anskaffede min farfader sig i 1918, efter at han havde ligget på tuberkulosesanatorium, hvor man havde anbefalet ham at opholde sig meget i frisk luft. Min farfader var stenhuggermester Hans Peter Hansen Glem i Roskilde. Han fulgte lægernes råd og fandt frem til denne plet nær havnen i Ejby. Den gang eksisterede der jo ikke veje med navne. Grunden han købte blev udstykket fra en gård, der lå på Ejby Havnevej. Kun Lille Rolighed lå for enden af Gudrun Børresensvej. Man kunne komme ned til Lille Rolighed via en lille markvej, så min farfader måtte stille som betingelse for købet, at Niels Hansen, som havde en lille parcel, der stødte op til Lille Rolighed, ville give afkald på 3,80 cm til en vej ind til farfaders grund. Farfar købte grunden sammen med nogle venner fra Roskilde. En blikkenslager købte halvdelen af grunden, men har aldrig benyttet den.

Så den købte min fader tilbage. Farfar delte sin grund med en propfabrikant fra Roskilde, således at farfader beholdt den øverste del og hans ven den nederste del af grunden. På den nederste parcel har Sten Skyggebjerg bygget sit nye hus.

Der blev bygget hus og farfader tilbragte somrene med kone og 3 børn. Min fader Karl Hansen Glem var yngste søn. Blev stenhugger ligesom sin fader. Boede hjemme til han i 1931 blev gift med min moder, Else. I Roskilde boede min farfader, farmor, min moder og fader i samme hus, hvorfor det også blev naturligt for dem at dele sommerhuset.

Min fader blev - med et i dag meget brugt udtryk - integreret i miljøet herude. Han blev venner med alle de jævnaldrende drenge på havnen. "Drenge som var sønner af alle de fiskere, der levede af fiskeriet i fjorden den gang. Han legede med dem og var med ude at fiske sammen med dem og deres forældre. Drengene var nødt til at give en hånd med, når der skulle røgtes. Fader var i resten af sit liv af og til med ude at fiske med sine gamle venner.

Jeg blev født i 1932, og har hele mit liv tilbragt somrene herude. Siden

1984 har jeg boet fast herude, og jeg synes, at jeg fik mulighed for at vende tilbage til det sted, hvor jeg havde mine rødder.

Mit liv herude har jo været inddelt i forskellige epoker. Selve livet og miljøet ved Ejby strand er meget forskelligt fra det, jeg oplevede som barn og ung. Det vil jeg prøve at beskrive.

Selvfulgelig kan jeg ikke huske så meget fra mine første år, men fra fotoalbum fremgår det tydeligt, at mine forældres hus altid var fyldt med gæster og familie. Huset var dengang ikke ret stort, men mange mennesker kunne overnatte herude i køjesenge, og på tangmadrasser anbragt på gulvet. Man var ikke forvænt med bløde senge, som man er i dag. Køkkenet var også primitivt - halvt udendørs og halvt indendørs med primus til at koge på. "køleskab" et rum under køkkengulvet. Selvfulgelig havde man ikke indlagt vand, det måtte vi hente i naboens brønd eller ved kilden nede på strandbredden. Badeværelse og toilet kendte vi heller ikke. Vi måtte nøjes med det udendørs das.

Da krigen kom var jeg 8 år, og da var det slut med at køre herud i bil. Samtidig havde mine forældre forlænget sæsonen i Ejby. Vores sommer startede til påske, hvor vi tilbragte feriedagene herude, og hvor min fader plejede at tage med Carlo Nohr ud for at fiske sild eller tage pæle op.

Fra påske og indtil sommerferien cyklede vi hver lørdag til Ejby på vores gamle istandsatte cykler, der dog punkterede så godt som på hver tur. Turen var lang især, hvis der var modvind, men et lille ophold ved Lindenbergkroen, hvor vi fik en is eller en sodavand, hjalp på humøret. Man må huske på, at week-enden jo slet ikke var så lang som tilfældet er nu om dage.. Vi gik i skole lørdag til kl. 14, så det var først sent på eftermiddagen vi nåede Ejby. I selve Ejby var der den gang et lille brødsalg, der solgte "verdens bedste sigtebrød". Flere stykker med hindbærmarmelade røg ned efter den lange cykeltur. Søndag hen under

aften kørte vi tilbage til Roskilde, men som jeg husker det, nød vi dagene herude. Vi holdt dog hele tiden øje med, om vinden kunne risikere at vende sig, til vi skulle hjem igen. Det ville ikke være til at bære, hvis vi skulle have modvind både herud og hjem igen.

Min fader var en mand, der nåede nåede at foretage sig alle de ting han havde lyst til, uden dog at sjuske med de opgaver, der var med vedligeholdelse og forbedring af sommerhuset.. Han fik sat kroge om aftenen oppe i Vigen og hentet dem næste morgen. Her vil jeg lige nævne, at der er meget langt vej til bunden af vigen, når man ikke har en motorbåd eller en speedbåd. Den gang skulle min fader ro frem og tilbage. Han var dog heldig en overgang at låne Carlo Nohrs store, tunge jolle, som havde et lille sejl. Så kunne det betale sig at sejle med medvind, men det tog bestemt for lang tid, hvis der skulle krydses i modvind med den store jolle.. Der var mange gode store ål at fange oppe på det lave vand. Når de var fanget var der arbejde med at flå dem eller forberede dem til røgning.... Krogene skulle "gøres" op, så de var parate til næste aften. Det var et job, som jeg havde fået. Jeg fik 1 øre for hver krog jeg fik sat tilbage på korket, der sad på truet.

Mange gange var der stor uorden i linen, så det kunne tage sin tid at blive færdig. Men færdig skulle de jo være, således at min fader igen kunne få sat sine kroge. Men først skulle han i havnen og købe agn til at sætte på krogene.

Ålene blev røget i en trætønde, som vi lånte af naboen. Det var den måde beboerne herude havde fundet ud af at røge deres ål. Senere murede min fader røgeovne op i sten, som stadigvæk kan bruges. Min moder blev rigtig god til at røge ålene. De blev spist til frokost med gæster, naboer og hvem der kom forbi så godt som hver søndag. Alle var velkomne til at få en bid brød og en røget ål med. F.eks. kan jeg huske, at den funktionær, der var ansat af elektricitetsværket til at tage rundt og kontrollere el-målerne, fik gjort det til en tradition at komme forbi, så aflæsningen kunne ske i forbindelse med en søndagsfrokost. Han havde en stående invitation til at deltage i søndagsfrokosten, når han arbejdede i området.

På et tidspunkt begyndte min søster Inge og jeg at se os om efter nogen at lege med herude. Vi opdagede, at Carlo Nohr havde to døtre, så dem fik vi kontakt med. Vi fandt også hurtigt ud af, at hos havnefogdens kone Valborg var der altid åbent hus, og der kom så andre børn fra de få sommerhuse der var. Valborg havde som regel hundehvalpe, og det var et godt trækplaster. Vi begyndte også at lege med disse sommergæstebørn nede på strandbredden og på havnen.

Når skolesommerferien startede boede vi herude. Havde vi fætre og kusiner på besøg. Min moder var uddannet svømmelærerinde, så vi lærte først at svømme på en hård bæk i haven og dernæst i vandet. Den gang var det bare om at få lov til at gå så mange gange i vandet om dagen som muligt. Man måtte ikke som i dag, bare opholde sig i vandet i flere timer.

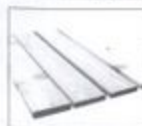
Vi levede meget af fisk herude. Og snart blev det min opgave at høre efter, hvornår de forskellige fiskebåde ved 4-5 tiden om eftermiddagen med deres forskellige tøf-lyde nærmede sig havnen, således at jeg kunne løbe derned og købe skrubber, makrel eller hvad de nu kom hjem med af fisk. I løbet af dagen havde vi så enten været i Ejby i brugsen efter varer, eller på "gården", der lå midt på marken indtil byen, efter mælk eller ned ad strandvejen til Laurits Henriksens kone, Agnes-efter kartofler. Fra Henriksens ejendom blev parcellerne på Nagels rende udstykket.

Min fader var på arbejde i sin forretning i Roskilde. Efter lukketid tog han rutebilen herud. Under krigen var der læs på denne rutebil, så min fader havde aftale med chaufføren, som altid var den samme, om at han satte sig bag på bilens bagagebærer. Her sad han så og læste sin avis,

VVS & Isenkram

Malervarer & gulvbelægning

Trælast, bygningsartikler & køkkener

Arbejdstøj

XL BYG BJERGMARK

HOVEDGADEN 1A · SKIBBY · TELEFON 47 99 00 00

ÅBNINGSTIDER: Mandag - torsdag kl. 7-17 · Fredag kl. 7-18 · Lørdag kl. 8-13

Lageret: Efter kl. 16.30 selvbetjening

- så er du godt i gang

for rutebilen kørte ikke stærkere end , at det kunne lade sig gøre. Når så fader ankom, spiste vi middag. Fader sov en halv times tid, inden han skulle ned på havnen for at købe agn, så han kunne sejle op i vigen med sine kroge. De fleste andre børn og voksne kom efterhånden også ned på havnen, hvor vi sad sammen på molen og snakkede og pjattede, indtil solen var gået ned. Imedens ordnede fiskerne deres både til natten og gjorde dem parate til næste dags fiskeri.

Inden fader tog på arbejde næste morgen tidligt, var han ude for at røgte sine kroge. Jeg var somme tider med, og det var spændende at se hver gang han havde fået en ål på krogen. Desværre var der sommetider en måge, der havde bidt sig fast for at æde en agn, og det var ikke så sjovt at se på, at min fader måtte vride halsen om på mågen, for at den ikke skulle lide for meget. Krogene sad på en lang line, og ålene havde næsten altid fået viklet dem godt sammen.

Medens jeg gik i skole, var der græsmarker overalt bagved vores hus, hele vejen til Ejby og nedad strandvejen. Jeg husker hvor glad jeg var for at plukke valmuer, kornblomster, margueriter, knopurter og mange andre sommerblomster.

Efterhånden som vi blev teenagere, kom vi mere og mere på havnen, som var et stort samlingspunkt. Drengene fra fiskerfamilierne var blevet så store og voksne, at de måtte sejle med deres forældres kuttere. Der blev en hel del "samarbejde" flere timers med forhandling om en sejltur i week-enden. Gad de nu "fyre" op i båden, og hvem ville gøre det, og hvem ville med ud på vandet. Det var dejligt, når vi endelig havde fået en eller anden til at love at gøre båden klar til start.. Der blev sejlet rundt og en del ture til Langtved færgekro. Jeg glemmer aldrig, hvordan mange af drengene med et vist tilløb kunne løbe op ad buerne på broen og ned på den anden side.

Sådan gik somrene herude med større og større tilknytning til de faste beboere og faste sommerhusbørn. Jeg afsluttede min skolegang. Jeg begyndte på arbejde, men kom stadigvæk herud sammen med mine forældre.

Der var jo den gang ikke noget, der hed, at store børn og teenagere under 18 år kunne få lov til at opholde sig andre steder end hos deres forældre. Man var vel en pæn pige. Så selvfølgelig var der slet ikke

nogen diskussion om, hvorvidt vi skulle med eller ej. På den måde levede man et sommerliv og et vinterliv. Der var ikke kontakt med sommerbørnene, når det blev efterår. Det har været et problem for både de lokale børn og os sommerbørn. De lokale børn fik ikke andre at være sammen med i vinterhalvåret, medens vi andre kom hjem til de naboer, vi havde. De havde fået andre at være sammen med, imedens vi havde været borte. Så vi måtte i gang med at gøre os fortjente til at komme ind i varmen igen. Omkring 1950 var der bygget flere sommerhuse herude, og der var kommet ret mange unge. På en eller anden måde fik vi startet et lidt mere struktureret aftenliv. Jeg var et par år ældre end de fleste, og jeg befandt mig i en situation, hvor jeg blev en slags leder eller koordinator for, hvad vi skulle foretage os. Vi -pigerne- fik alle træsko, som vi gik udmærket med på strandbredden. Vi gik lange ture, sejlede til næset, fik lidt musik med os, så vi kunne danse træskovals.

Vi holdt sammen og mødtes hver aften. På et tidspunkt kom der nogle "smarte" feriedrenge herud. De troede de kunne udkonkurrere de lokale drenge. Forsøgte "at gøre sig til," hvilket en gang resulterede i at "Store fiskerhans" tog dem i kraven, bad dem lægge deres ur, og derefter i strakt arm løftede dem ud over molen og lod dem dratte ned i vandet.

Det lærte dem, at vi skulle være sammen allesammen og have det sjovt. Ved siden af livet med "sommerbørnene" er jeg altid dumpet ind hos flere fiskerfamilier, som jeg også besøgte, da jeg som gift og med mine børn besøgte mine forældre. Da jeg efter mine forældres død fik mulighed for at omdanne sommerhuset til helårshus og flytte herud, følte jeg, at jeg virkelig var kommet hjem. På det tidspunkt levede flere af de familier, jeg havde haft kontakt med, og jeg følte slet ikke, at jeg var tilflytter, og det gør jeg heller ikke i dag, selv om der slet ikke er nogen tilbage af mine gamle kontakter.

Sommeren 2007 Anne Birk.

Blad for følgende Grundejerforeninger

Bigården

Formand: Jan B. Jensen,
Bigårdsvej 29, Ejby,
4070 Kirke Hyllinge.
Telefon 46 40 58 88 / 21 20 56 88
E-mail: janbenny@post8tele.dk

Bramsnaesvig

Hjemmeside: www.bramsnaesvig-grundejer.dk
E-mail: mail@bramsnaesvig-grundejer.dk

Formand: Anker Buurgaard Lionett
Niels Hansensvej 9, Ejby,
4070 Kirke Hyllinge.
Telefon 46 40 59 62 / 24 40 87 13
E-mail: ankerbuurgaard@hotmail.com

Ejby Strand

Formand: Annemette Skriver,
Olaf Kristianssensvej 12, Ejby,
4070 Kirke Hyllinge.
Telefon 46 40 56 44 / 30 26 56 44
E-mail: a.skriver@privat.dk

Grønhøj

Formand: Claus Leerhøj Jørgensen
Henriksvej 2, Ejby
4070 Kirke Hyllinge
Telefon 46 40 58 40 /
20 74 01 95
E-mail: hydra@dadlnet.dk

Præstholmgårds Vænge

Formand: Hans Ove Laugesen
Anders Rasmussensvej 26, Ejby
4070 Kirke Hyllinge.
Telefon 46 40 52 55
hans.ove.laugesen@dk.atlascopco.com

Vores Vandværker

Ejby Strands

Kontaktperson: Asger Jørgensen telefon 30 84 37 93

Ejby Strand Østre

Kontaktperson: Leif Hansen telefon 40 14 58 57

Grønhøj

Kontaktperson: Arne Lundgaard
Sørensen telefon 46 4021 22

Politi

Henrik Arved Jørgensen
Hyllingeparken 30.
4070 Kirke Hyllinge
Telefon 46 40 37 48

Redningsberedskab

Beredskabsstation i Kirke Hyllinge
Vintapperbuen 2. 4070 Kirke Hyllinge
Brandinspektør Per Boye Telefon 46 40 48 88

Sæl opsyn

Såfremt man opserverer noget uheldigt, i forbindelse med bronze sælen ude i vandet.
Kontakt venligst:
Henning Frederiksen tlf. 29 26 16 72

KØBMANDEN I EJBY

ÅBEN 7,30 - 19

FRISKBAGT BRØD

TIPS & LOTTO

APOTEK

POSTHUS

ÅBEN 13-16 LØRDAG 10 -12

UDLEJNING AF FADØLSANLÆG

VAREUDBRINGNING

Spar i Ejby v/ Henrik Johansen
Ejby Strandvej 4 Tlf 46405010

SPAR

Fra før Amerika blev opdaget

Søndag den 13. maj 2007 var menighedsråd og ansatte ved Rye og Kirke Sonnerup kirker på udflugt. Så gælder det om at arrangere sig så alle kan komme med og da udflugten begyndte tidligt på dagen må man låne præst, organist, kirkesanger og graver hos nabosognene, så der kan holdes gudstjeneste i mindst en af kirkerne.

I år havde jeg, som til daglig er graver ved Lyndby kirke, sagt ja til at hjælpe til i Kirke Sonnerup, og det er jo altid interessant at se, hvordan man holder gudstjeneste i andre kirken. Hvordan er selve gudstjenesteforløbet, hvordan ser alterkalken ud, er der kalkmalerier eller gamle træskærerarbejder i kirken og hvordan med klokkerigingen?

I Kirke Sonnerup er man så heldig at have en meget gammel klokke. Den bærer en indskrift som bl.a. oplyser at den er støbt i Ejby og at den er fra 1435.

Tænk at stå og ringe med en klokke, som blev fremstillet længe før Amerika blev opdaget! Og man må tro, at den har ringet stort set hver eneste dag lige siden den blev hængt op. Selvfølgelig med små afbrud, når kirken eller klokkestablerne blev repareret eller fornyet.

Det er ikke mange der kan glæde sig over at have så gammel en klokke.

Gennem århundreder er kirkeklokkerne i krigstid blevet omstøbt til kanoner og skiftende konger har inddraget klokker som skat. Især

BAGERGÅRDEN

v/Morten Nielsen og Lea Hansen

Kirkevej 3 - 4070 Kr. Hyllinge

Tlf. 4640 4128

**STENBÆK
ANDERSEN
EL-CENTER APS**

ALT I:

- EL-INSTALLATIONER
- EDB-INSTALLATIONER
- TELE-INSTALLATIONER
- HÅRDE HVIDEVARER

Døgnvagt: Bygaden 17, Kr. Hyllinge
Tlf. 46 40 44 90, fax: 42 40 47 75

overgangen fra katolicismen til lutherdommen kostede mange klokker. Tidligere var det ikke ualmindeligt, at en kirke havde fx en Mariaklokke, som blev brugt ved særlige Mariamesser. Mange af disse mindre klokker blev i forbindelse med reformationen inddraget af staten og omstøbt. Dog sådan at den enkelte kirke mindst havde en klokke tilbage.

Det at Kirke Sonnerups klokke er støbt i Ejby og ikke som man måske kunne forvente på et centralt støberi i en storby kan forklares ved, at det var meget lettere at transportere materialer og mandskab hen til det sted, hvor klokken skulle bruges end at flytte den færdigstøbte klokke ad dårlige veje ud til den enkelte kirke. I Kirke Hyllinge fandt Nationalmuseet, lidt udenfor kirkegårdsgærdet, rester fra en klokkefremstilling, da man for nogle år siden var i gang med en udgravning.

Tilbage til klokken i Kirke Sonnerup. Den har i over 500 år daglig lydt ud over sognet, når graveren morgen og aften gik op i tårnet og satte klokken i bevægelse ved at trække i et reb. Snart vil det imidlertid være historie. I løbet af de næste par år vil klokken i Kirke Sonnerup i lighed med Lyndby og mange andre steder blive styret af elektronik og en el-motor vil gøre arbejdet. Et spørgsmål om økonomi og krav fra arbejdstilsynet.

En lettelse for graveren og på lang sigt måske en økonomisk besparelse; men for mig vil det være lidt vemodigt ikke længere at skulle begynde og slutte dagens arbejde med at gå op i tårnet og se ud over Roskilde Fjord og en lidt underlig tanke at skulle være den sidste i en lang række af gravere, som har udført dette arbejde.

*Graver
Bjarne Jensen*

GROVVARECENTERET

Deres leverandør af:
KORN- OG FODERSTOFFER
FUGLEFRØ OG DUEFODER
RIDEUDSTYR
HUNDE- OG KATTEFODER
SAMT
FYRINGSOLIE OG
FAST BRÆNDSEL

Vintapperbuen 30 4070 Kr. Hyllinge
www.grovvarecenteret.dk

☪ Tlf. 46 40 43 38 ☪